

L'URBANISME DE L'ARQUITECTE ENRIC SOLSONA. «RAMBLA DE SANT ISIDRE, 53 1R IGUALADA: LA FEINA CALLADA... PERÒ EFECTIVA»

JORDI ROGENT I ALBIOL

Quan visitem una població o admirem un paisatge, el primer que ens crida l'atenció és si ens sembla ordenada, com és el traçat dels seus carrers i places i la seva relació amb l'arquitectura que els delimiten, la coherència entre les edificacions antigues i les noves, els materials de les façanes i teulades, els seus colors, els paviments dels carrers i camins, les visuals, les tanques i els marges, els colors, les masses arbòries i els camps cultivats... i valorem quines sensacions ens fan. I decidim si ens trobem davant d'un conjunt o paisatge que ens dona bones sensacions. Però poques vegades som conscients de la feina —de la feina hauríem de dir—, que hi ha per tal d'obtenir aquestes sensacions positives.

Bona part de la llarga trajectòria professional de l'Enric Solsona, iniciada l'any 1975, ha estat dedicada a crear documents de planejament que ordenin satisfactòriament el territori i que protegeixin valors patrimonials i paisatgístics..., així com a assessorar polítics que els havien d'acceptar i posteriorment defensar. Si és complicat entendre com s'ha format un conjunt urbà o un paisatge per poder decidir què s'ha de mantenir i què s'ha de modificar, com interpretar, sempre a favor d'aquest espai, les lleis que s'hi han d'aplicar, valorar els pros i contres d'un seguit d'operacions que portaran a un resultat que la majoria de les vegades no es

podrà jutjar fins passats uns anys..., més complicat és fer partícip de les teves decisions aquells qui les hauran d'acceptar i fer complir.

I això és el que, almenys des del 1981, l'Enric Solsona ha anat desenvolupant a bona part del territori català, estudiant el tema sobre el terreny però analitzant i decidint des del seu despatx igualadí de la rambla de Sant Isidre.

A finals dels anys setanta del segle passat, ell, com alguns altres (pocs a la vista de la feina que es va presentar posteriorment) va entendre que la Protecció del Patrimoni Arquitectònic passava, necessàriament, per l'Urbanisme (això, que ara ens sembla evident, no es veia gens clar en aquells moments) i la seva sensibilitat cap a la intervenció en els elements patrimonials «aïllats» el va portar a pensar que calia decidir proteccions, i sobretot com intervenir-hi, en àmbits més grans. I va començar a aprendre com fer-ho a partir de treballar-hi directament (poc havíem après a l'Escola d'Arquitectura d'aquests temes) des de la responsabilitat de ser arquitecte municipal d'una població com Cervera, a la Segarra, projectant actuacions municipals, tutelant els projectes dels privats i, sobretot, convencent els polítics locals de les actuacions a decidir per millorar la ciutat i, especialment, revaloritzar el seu Centre Històric. Els treballs per assolir la Declaració de Bé Cultural d'Interès Nacional del

cas antic de Cervera (1984), la redacció de les Normes Subsidiàries de Planejament de Cervera (aprovades el 1986) i el posterior Pla Especial de Protecció i Desenvolupament del Centre Històric de la Ciutat de Cervera del 1993-99, són documents successius bàsics per assolir el nivell actual d'aquest importantíssim conjunt patrimonial. Treballs elaborats en col·laboració amb altres professionals però viscuts, des de dins i en primera línia, com a tècnic municipal.

La consolidació de la democràcia municipal portà diferents ajuntaments a redactar documents de Protecció del Patrimoni Arquitectònic del seu terme municipal o a millorar els pocs que existien i a unificar les disposicions de protecció amb les determinacions urbanístiques vigents que, quasi sempre, anaven cadascuna pel seu costat i eren contradictòries. L'Enric va participar en la redacció del Pla Especial de Protecció i Catàleg de Sant Feliu de Llobregat (1988), en la del Pla Especial de Protecció i Catàleg de Municipal de Sitges (que només disposava d'una vella *Declaración de Paraje Pintoresco*, sense directrius) aprovat el 1989, en la del Catàleg i Delimitació del Conjunt Monumental de Monistrol de Montserrat (1991) i, també, en la del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic d'Igualada (1994-1999).

L'any 1990, el servei del Patrimoni Arquitectònic del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya va engegar un ambiciós programa per protegir de manera global la Vall de Boí i l'Enric Solsona va redactar l'Estudi Urbanístic dels Conjunts Monumentals dels municipis de Barruera i Durro, on hem de remarcar el tractament donat a les esglésies de La Nativitat i Sant Quiric que, l'any 2000, van ser declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

Aquell mateix any 2000 va redactar dos plans directors, el de la Universitat de Cervera i el del Convent de Sant Bartomeu, a Bellpuig, encaminats a regular la intervenció arquitectònica en els dos edificis i a definir-ne el calendari d'execució. Tanmateix, atesa la seva significació urbana,

contenen disposicions que incideixen de manera decisiva en l'urbanisme dels seus entorns.

També el planejament a escala general, com la revisió de les Normes Subsidiàries de Rupià, el Baix Empordà (2001-2005) i de detall, com el Pla Especial de Millora Urbana de la Vila Closa a la Guingueta d'Àneu al Pallars Sobirà (2009) són treballs en els quals l'Enric combina les determinacions per protegir el patrimoni arquitectònic i el paisatge amb una legislació urbanística vigent moltes vegades contradictòria.

També va treballar al principat d'Andorra, assessorant el ministeri de Cultura entre el 2007 i el 2010, i redactant l'expedient de Protecció de l'Entorn dels Monuments de Sant Martí de la Cortinada i la Mola-serradora de Can Pal, a la Cortinada, parròquia d'Ordino (2010).

Una llarga i variada trajectòria en el camp de l'urbanisme lligat a la protecció, i intervenció, en el patrimoni arquitectònic, també com a autor de projectes i d'obres en edificis i conjunts patrimonials que l'han dotat del bagatge suficient com per redactar l'expedient de Declaració de Bé d'Interès Nacional, la màxima categoria de protecció a Catalunya, del Parc del Cementiri d'Igualada (2019). Una feina gens fàcil, tant per tractar-se d'una obra contemporània (una arquitectura difícil d'entendre encara per a molta gent), per les característiques dels seus dos autors inicials (una dels quals és viva), per la incorporació al conjunt d'un edifici molt recent i per les característiques de l'entorn.

Feines poc conegudes i divulgades, però absolutament necessàries per poder enfocar la intervenció en edificis i/o conjunts concrets, per establir directrius de projectes que hauran de desenvolupar altres tècnics, que han de ser pensades per assolir resultats a llarg termini, en un context en què normalment es busquen resultats molt immediats i que comporten un fort desgast intel·lectual i una incomprensió a curt termini però reconegudes al cap dels anys.

D'aquí el subtítol d'aquest article de reconeixement a una tasca llarga, pacient i insistent, *callada... però efectiva*.

Convent de St. Francesc Calaf

Església de Sant Quirc de Durro, Vall de Boí

Església de Nativitat de Durro de la Vall de Boí

Església de Sant Joan, la Palma de Cervelló

Universitat de Cervera

Seu Vella de Lleida

Castell de Calaf

JORDI ROSENT I ALBIOL (Barcelona, 1948) és arquitecte per l'ETSAB (1973) i diplomad en Urbanisme a l'IEAL (Madrid, 1987). Despatx particular amb l'arquitecte Manuel Giralt i Clausells. Ha treballat especialment en Planejament i Protecció del Patrimoni Arquitectònic i és membre de diversos organismes. Arquitecte municipal del Bruc, de Sant Fost de Campsentelles i de Josa-Tuixent. Cap del projecte de Revisió del Catàleg, després Departament del Patrimoni Arquitectònic Històric-Artístic de l'Ajuntament de Barcelona (1993-2013). Ha guanyat diversos guardons de la seva especialitat.